

Csádalj* – Mocsár és Ortás

Litke községtől északra, az Ipoly és a vasút között, a szlovák határ mentén terül el a kb. 300 hektáros terület. Az Ipoly folyó ártere. A folyó szabályozottsága, a vízrendszerek kiépítettsége ellenére, a tavaszi nagy árvizek idején összefüggő víz borítja a területet. Az emberben azt az érzetet kelti, hogy egy szép, nagy tó partján áll. Fokozzák ezt az érzést a megjelenő vízi szárnyasok, pl: vadkacsák, hattyúk, stb. Az árvizek idején veszélybe kerül a falu is, főleg az alacsonyabban fekvő területek.

A Csádalj északi részén, Litke – Ipolytarnóc határán található a Mocsár és Ortás, vízügyi és vízgazdálkodás szempontjából különleges helyzetű terület. LIKE KÜLTERÜLETI ÁTNÉZETI TÉRKÉP-én Cserkút allya néven jelölik (1974). Az 1950-es évekig a külterjes állattartáshoz kapcsolódó kaszálás és legeltetés az élőhelyek fennmaradását segítette. A hagyományos gazdálkodás háttérbeszorulása, majd felhagyása, a vízrendezések az élőhelyek fokozatos leromlását eredményezték. (A Csádalj egész területére érvényes gondozás helyett a terület égetése jellemző). A Mocsár és Ortás növényzet: magassások, törpekákás, iszapnövények, füzesek.

Állatvilága: Nógrád megyében itt fordul elő egyedül a nagy-kócsag és a különlegességnek számító *batla* megjelenése. Az utóbbi is gázló madár, hosszú lábú, hosszú, lefelé görbülő csőrű, az Íbisz alcsaládhoz tartozik. Vándormadár, áprilistól szeptemberig tartózkodik Magyarországon (itt költ).

Eredetileg nem volt természetvédelmi terület. 2002-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának 706/2002. számú megkeresésére, a természet védelméről szóló 1996. évi

* Írásmódja változó: találkozhatunk Csádalj, Csádaj, Csádally, Csádaly alakokkal.

LIII. törvény alapján a Salgótarjáni Körzeti Földhivatal a Mocsár és Ortás területére a „Természetvédelmi terület” jogi jelleget bejegyezte. Az 1996. évi LIII. tv. 23. § (2) bek. szerint valamennyi láp védelem alatt áll.

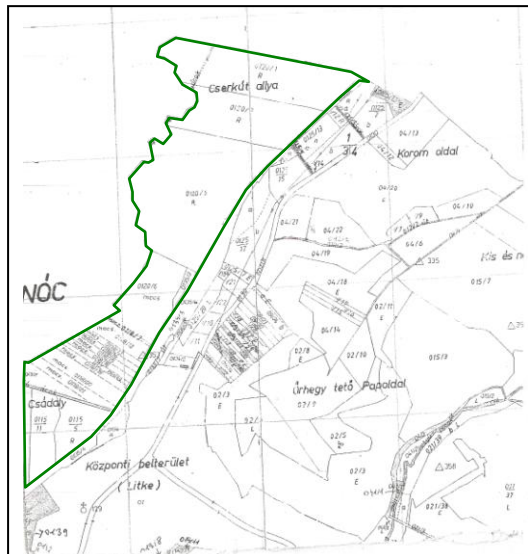
Fontos a természeti környezet védelme. Ezzel megakadályozhatjuk környezetünk elértéktelenedését, pusztulását. Megóvhatjuk saját egészségünket is.

Kaán Károly 1932-ben már figyelmeztetett:

„...védelem és gondozás nélkül állnak, sőt törvényes védelem híján rohamosan pusztulnak más, mondhatnánk darabszámban található természeti emlékeink...”

A befagyott csádalj

Irodalom:

Magyarországi települések védett természeti értékei.

Szerkesztő : Tardy János

Mezőgazda kiadó 1996.

40.499/ 2002. sz. határozat : Jogi jelleg bejegyzése.

Salgótarjáni Körzeti Földhivat

Litke-Nógrád Geopark Egyesület Tájékoztatója.

[Szerk.: Kalocsai Miklósné]